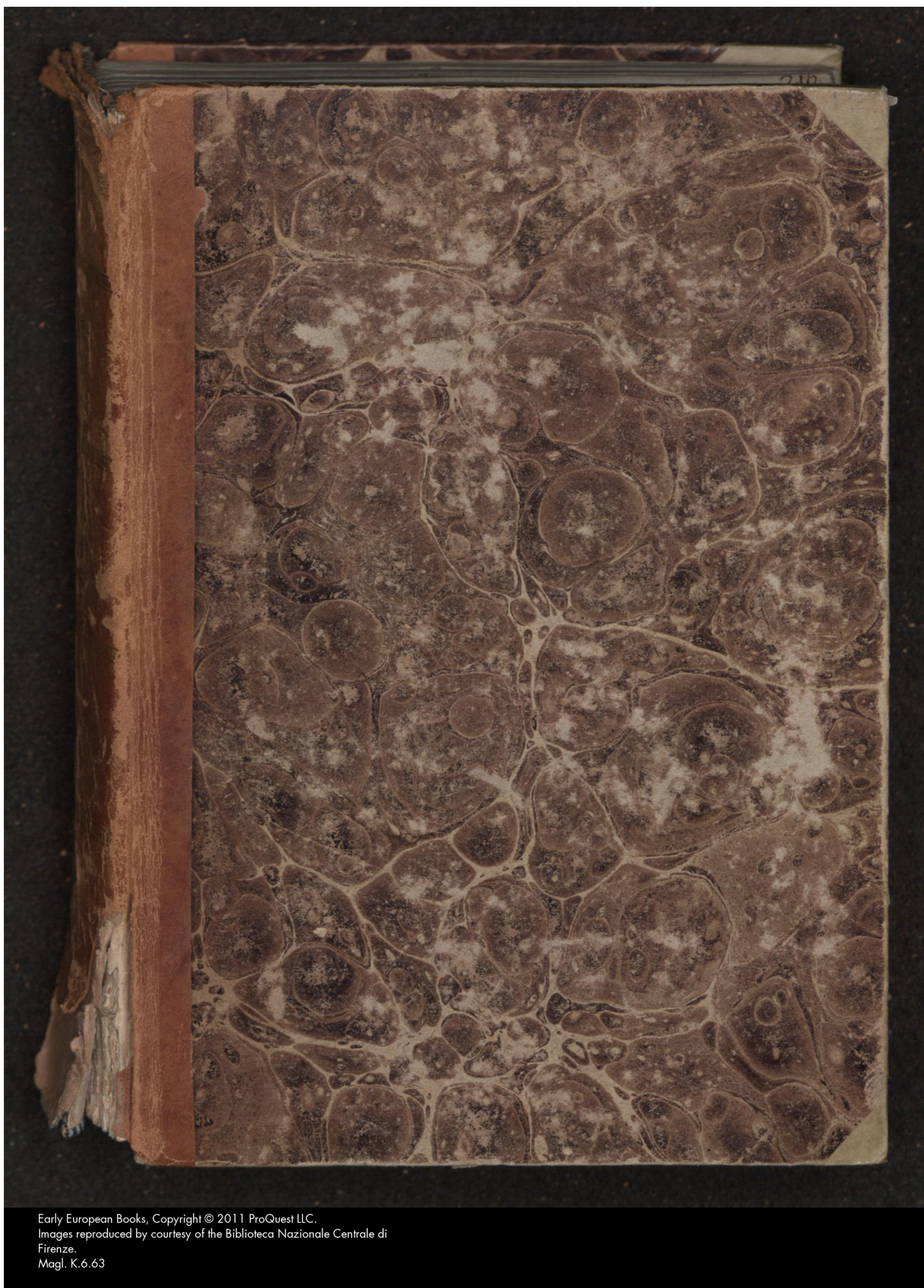
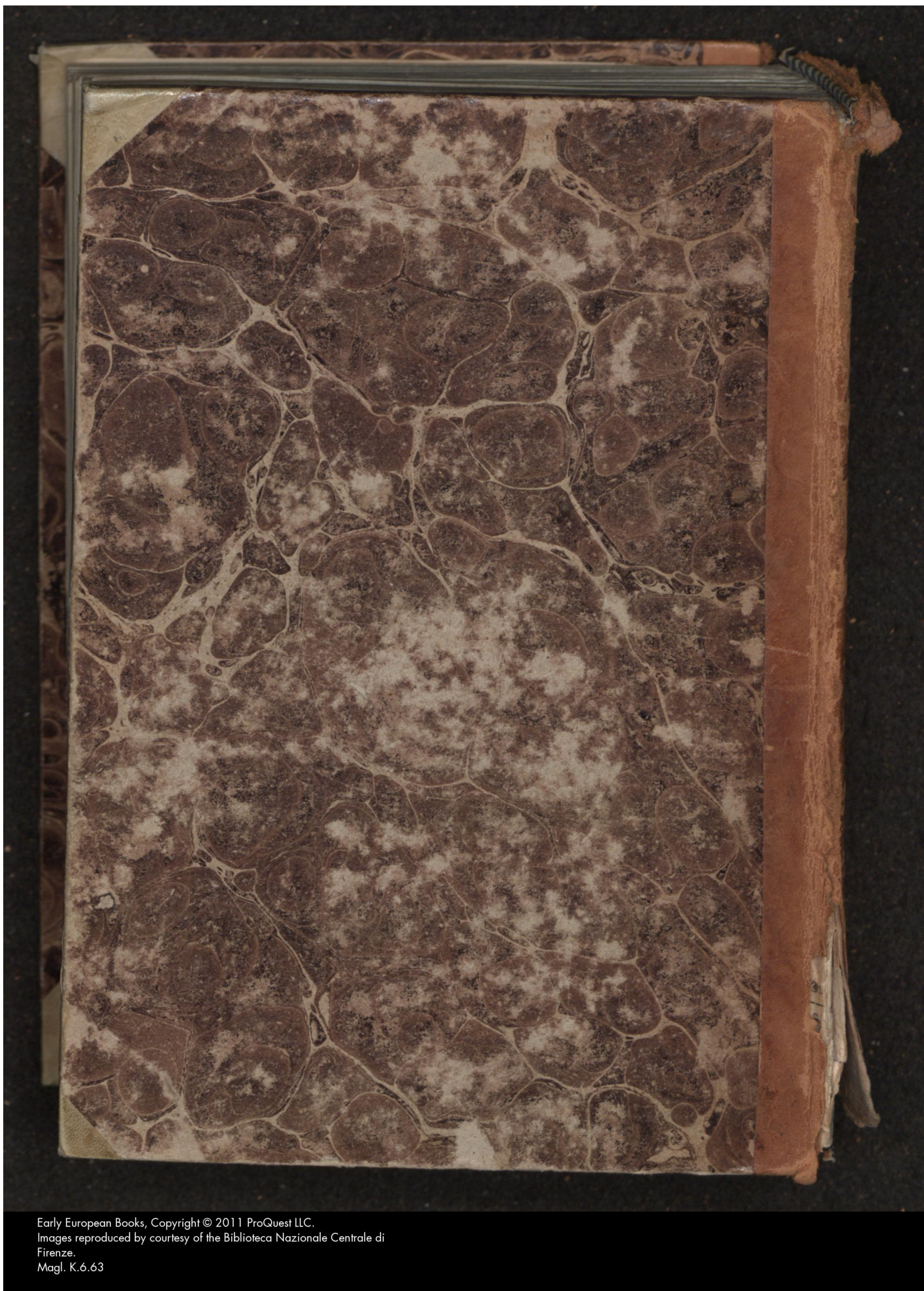
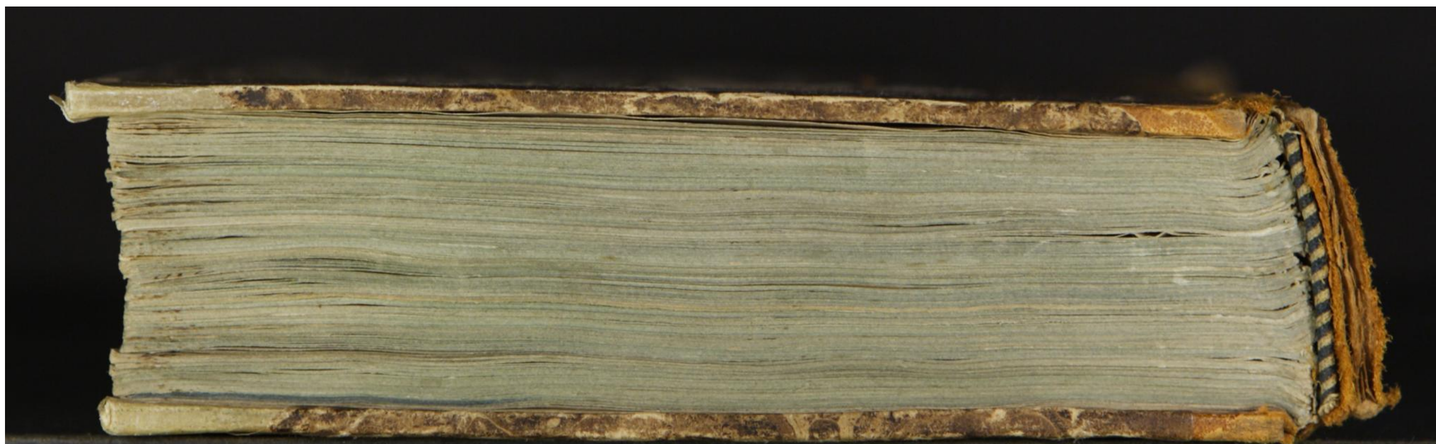

¶PANDVLPHI Collenutii Iuriscõsulti & Equitis Illustrissimi Ferrariensiũ Ducis Legati oratio ad Augustissimũ principem Maximilianum Cesarem Romanorũ Regem.

Duentus ad te nostri summa causa Rex inclyte: sed & fortissime Cesar imo uero iam gloriosissime Imperator: hec est: ut quod Estensis Hercules patrie nostre pater ac princeps: deuotissim⁹ tibi dux tuus: per publicas occupationes: & etatis indulgẽtiã facere prohibet: sed maxime tñ cupit te presens numen uidelicet non alio cultu: q̃ Romani orbis rectorẽ deceat uenerari: Nos eius uerbis q̃ maxime fieri potest ĩpleamus: Grãde onus ꝑfecto: nostrisq; omnino uiribus impar: Siue nos illius uoluntatũ: siue magnitudinẽ tuam cogitamus. Quo circa dabis ueniã (que tua est indulgẽtia) mitissime Cesar: & quã nos ingenue culpã fatemur: tu pro incredibili tua clemẽtia cõdonabis. Nam si salutandus: adorandusq; es: tantũ adepte culmen: inq̃tum se rerum humanarũ tollit imperium. Quis hoc unq̃ rogo satis digne pollicebit? Si letãdum gratulandũq; est. Quis hoc offitii genus absolutum undiq;: suisq; numeris circũscriptum dabit? Neq; enĩ aut soli tibi de Imperio: aut nobis de Imperatore simplex est referẽda leticia: sed Illyrico: sed Germania: sed Italie: immo uero

Causa legationis.

Materia legationis.

chriſtiano orbi quę latiſſime patet gratulandum
eſt: Si uirtutes tuæ (quod eſſe in legatiõis officio
atq; in ſalutandis principibus primũ ſolet) expli
candæ ſunt: quæ uox tam felix: quod ingeniũ tam
fecundũ: quæ tam larga dicendi copia ſuppedita
bit. Multa quidẽ (ut uerũ fateor) Clementiſſime
Cæſar ſeſe dicenda quaſi certatim nobis obiiciũt:
quæ uidelicet ardẽtiſſimus erga te noſtri princi-
pis iuſſit affectus: Et q̃ tu utinã Sereniſſime Rex
oculis tuis ĩmortalibus uidere potuiſſes: quo uul
tu: quibus uerbis: quo ardore mandabantur. Sed
Maieſtatis tuæ fulgore ſuperamur: opprimimur
gloria: & Auguſtior longe: q̃ de te nobis fama pol
licebat': cõſpectus iſte tuus exterret. Sparſim igi-
tur ac nullo ordine mãdata digeremus: & (q̃tum
inter colligẽdum perculſas animi uires memoria
ſuppetet.) que nobis ille iuſſit exequemur. Verũ
nihil prius aut antiquius duxit Hercules tuus: q̃
ut ab eo maximæ uerba auſpicaremur: a quo tan
ti muneris incrementa ſuſcepimus: Agendaſq; im
mortali deo laudes ac grãs ſempiternas primũ cẽ
ſuit: quod eum terris prĩcipem dedit qualẽ bono
generis humani ſperare quidem potuimus. Inue-
nire uero nõ niſi ipſe rerum omniũ ſator potuit: a
quo principes terraꝝ gubernaculis imponunt': In
cuius manu regum omnium fortuna uerſat': qui
feſſas res humanas: pro ſapiẽtiæ ſue luce bonos in
terdum principes indulgendo: ſubleuat: erigit: ſo
latur: fouet: Sic octauium qui primus Auguſtus

Adeo bonus princeps

cognominatus est:post ciuiliū bellorū lachrymas dedit:Sic Vespasianū post Nerones: post Domitiani crudelitatē Traianū Antoninos: post cōmodi furores: Seuerū:Post eliogabali uesaniā:Alexandrū:Et ne singulatī uniuersos ꝑsequar (quos enumerare longū est) Sic posteriori tp̄e Flauiū Constantinū·Sic Theodosiū·Sic Iustinianū·Sic magnum Carolū·Sic Othones·Henricū secundū:pluresq3 alios quasi distinguēdis maiorū principum ordinibus:secūdisq3 rei publice fluctibus moderatores dedit:Donec in Austrialē familiā tuā a condito ęuo nobilissimā:& ipam triumphis grauidā & Impiis genitā:Romana res oīs certa iam fermę successiōe resedit:tibiq3 orbis Imperium tradidit gubernādū·Quare & illi īmensas:& tibi q̄tas maxime possumus:grās agimus:quod illud aīo magno regēdū suscepisti·Gratulamur uero & uirtuti tuę & bonis oībus & militari glīe quā tu in antiquū statū redacturus es:& lrāꝝ studiis quę per te priscū decus & dignitatē recupatura esse uidēt Gratulamur & ętati nr̄e & haꝝ temporꝝ felicitati ꝓuinciis oībus:& xp̄iane Rei pub·atq3 in primis sibi ipsi Hercules princeps nr̄ gratulat̄:& ob amplissimā quā de te spē expectationēq3 cōcepit:ob egregia multa ac magnifica:diui pr̄is tui bn̄ficia Et ob ingenitū quidē:ac peruetustum Estēsis familię in Austrialis gētis principes amorē pariter ac reuerentiā:quod si tibi de suscepto Impio grās

Boni pricipes per interualla
Augustus
Vespasianus
Traianus
Antonini
Seuerus
Alexander
Constantinus
Theodosius
Iustinianus
Carolus
Othones
Henricus

Austrialis familia

Gratulatio.

agimus: Si leticie nostre magnitudinē(dum nobis ipsis plaudimus) ferre non possumus: Nullus prudens rerū estimator mirabit᷑. Si quę Imperii partes sunt: quę officia: quę curę: qui labores: quę pericula metiat᷑: Populis tanq̄ fluctibus huc atq; illuc ęstuantibus: & armatis exercituū cupiditatibus: īmortalis pater Imperii frena constituit: quare non secus esse populis principes sapientiū quidam putauerūt: q̄ in ædibus cōtignationes: lignorumq; compages: quę uniuersi ædificii molē pondusq; contineāt: alii non aliud esse regis officium atq; Imperatoris munus arbitrati sūt: q̄ quod sentimus cordis esse: uiscerum omniū prestantissimi in humano corpore: Quidā altius ac uerius cogitantes idem esse Imperatoris opus dixerūt: quod solis in mundo: Vnde rerū omniū motus & uita: unde operū omniū initia: progressus finesq; deriuant᷑: Quare eum cui populorū gubernacula tribuant᷑ (Platonis sententia) tanto priuatos omnes antecellere oportet: q̄tō hoīes a diis īmortalib⁹ superant᷑: Arduū certe opus: atq; omniū longe difficillimū: supra hominē sese attollere: Belli pacisq; ac gentiū omniū iura moderari: unum esse: cuius ad exemplum totus componitur orbis: ocii populorū ac subiectorū quietis rationem omnē curāq; suscipere: proprie uero nullā. Diuus Iulius unde primū felix illud & æternitati dicatū Cæsaris nomen in te quoq; MAXIMILIANE defluxit: ni-

Que causa imperatores dedit

Cor

Sol

Plato

Qualis p̄nceps

Julius cesar.

hil aliud esse dicebat Imperiũ: q̃ curam alienæ sa lutis: Iustinianus uero noster idcirco uoluntarios labores suscepisse se dicit: ut quietẽ subditis para re posset. Aurelianus Augustus ad populũ Ro- manũ scribens: Ego inquit efficiã ne sit aliqua sol licitudo Romana: uacate ludis: uacate circẽsibus nos publicæ necessitates tenent: Vos occupent uo- luptates. Vnde principatũ cõstat nequaq̃ segnem rem esse: sed laboriosum: Nõ ocio & animi remissi one: sed curis ac laboribus abundantem: Hoc ma- gnus ille quondã Armeniorum Rex Tigranes ex pertus cũ esset: oblatum sibi uenerabilẽ illũ pan- nũ quo Regius uertex coronari soleret: manu diu uersatũ aspiciens: o nobilẽ magis q̃ felicẽ (dixit) pannũ quẽ si quis penitus agnoscat: q̃ multis labo ribus ac periculis sis refectus: ne humi quidem ia centem uelit attollere: Adhortãtes se ad imperiũ suscipiendũ amicos: Tiberius Cæsar ignorare di- cebat quanta bellua esset Imperiũ: Arrius bis con sul uir bonus & grauis Cocceiũ Neruã nepotem suũ cũ impare accepisset: miseratus est. Expauit ad impii nomẽ quod ultro sibi offerebatᷣ. M. Au- relius Cæsar: Diocletianũ quoq; dicere solitũ legi mus: nihil difficillius esse q̃ bene imperare: Sed & Diuus Augustus imperii pacisq; formator cui plura dii (ut quidã scribit) q̃ ulli unq̃ homini de derũt: imperãdi: hoc est laborãdi uacationẽ a Se- natu efflagitarᷣ nunq̃ destitit: Hoc & honorꝝ prin

Pro salute sub iectorꝫ pncipes Iustinianus

Aurelianus

Laboriosa res principatus.

Imperãdi gra- uitas ꝛ incom- moda.

Tigranes

Tib. Cesar. Arrius Nerua.

M. Aurelius Cesar. Diocletianus.

Augustus

Corone põdus

cipum raritas indicat: hoc imperialiũ coronarum
insignia illa pondera non sine ratione significare
Maxim° Imp — uident· Hoc nobilem illũ expressit Maximi im-
peratoris gemitũ: quem sæpius suspirantẽ dixisse
Damocles. — accepimus· O te felicẽ Damocles qui non longius
uno prãdio regni necessitatẽ tollerasti: Damoclẽ
Dyonisius. — illũ scilicet referẽs qui a Siracusano Dionisio pro
Rege ad mensam uocatus sub ancipitis gladii pe
riculo q de tenuissimo filo pẽderet: pauidus sem-
per tremebundusq̧ discubuit· Iure igit pro susce
pta a te imperii mole (quod rerũ humanarũ om-
Isocrates — nium maximũ esse clamat Isocrates) pro grauissi
mo isto christianę rei publice tuende amplifican
deq; munere quod libẽter amplexus es & gratias
agimus: & uoluptate efferimur & festis acclama-
tionibus salutãtes: Hanc Cæsar: uere Cæsar: ue-
rissime auguste dicimus: faustasq; illas uoces oẽs
quas publice læticie feruor solet effundere· Quod
Nulli magis q̃ Maximiliano Imperium debuisse conferri. — si non Illustrissimi modo electores tui: sed & ipsa
Roma & Italia & Gallia: & ex prouinciis uirium
omnes in suffragiũ issent: Si uniuersum christia-
num nomen uno in loco de Imperatore deligẽdo
comitia habuisset: Nulli magis q̃ tibi tãtę rei põ-
dus impositurũ fuisse uidetur: Adeo omnia in te
unũ diuina quadã sorte cũ naturæ: tum fortunæ
munera conuenerũt: que in Imperatore desiderã
da esse ueteres prodiderũt: ut etiam uel negatum
imperiũ: (si petisses) iure tuo tamẽ uindicare po

tueris. Patere obsecro: Patere: nobilissime Cæsar Nos & læticiæ nostræ frena relaxare: & Herculis tui (q̃tum per nos licet) affectus exprimere: dum que gestiens ipse mũdata dedit: (tametsi elingues) explicamus: modestiam tuã in audiendis laudationibus nouimus: ac uiuentis adhuc & presentis adeo principis laudes nõ sine dicentis reprehẽsione dici nõ ignoramus: Sed non ideo diuina munera prædicari non debent: qui ea qui audiunt per modestiam fortasse recusent. Ad rem igitur redeo Potuisses inquam uel negatum imperium (ut de his humano quodam usu loquar) si petisses tuo iure uindicare: qui de re imperatoria scripserunt genus: ætatem formam: rei militis sciẽtiam: usum auctoritatem: fortunam: uirtutem: in Imperatorem eligendo spectari oportere censuerunt: sed in quem obsecro (Si uerum fateri uolumus prefata gentium omnium uenia) tanta ista bona cælesti prouidentia ceciderũt? Si genus quęrimus: pater num tibi gens Austria: At qualis Austria? Fortissimorum ducum domiciliũ: principum sedes: Imperatorum seminarium: Nonne hinc ex atauis tuis (ut cæteros transeam) Rodulphus Imperator prodiit: qui Romanã ecclesiã fecũdissima Italiæ parte flaminia donauit? qui primislao quinto rege memorabili illo prælio: quod in cãpis Austrię gestũ est: superato obtruncatoq; Bohemicã potentiam domuit? Nõne ex maioribus tuis Albertus

Digressio

Que in Imperatore requiratur

Maximiliani genus.

Rodolphus.

Primus laus Bohem. Albert⁹.i. Imp

Albert⁹.i.Im. primus ob bellicam gloriam a Romano pontifice designatus est ultor qui læsam ecclesie maiestatē

Albert⁹.ij.Im. uindicaret? Nōne & Albertus.ii.magnus tibi patruus pietatis eximię princeps quē ideo rebus humanis(cū biennio tantū imperasset)ereptū gentium omniū cōsensus dixit: quod indigni essent eo principe illius tp̄is mores:atq; ideo illū deus hominibus ademerit:quia secū esse maluerit? hunc

Fridericus.iij. diue memorie Fridericus pater subsequtus est nuper celo redditus:Imperatorū omniū innocētissimus:patiētissimus:pacatissimus:cuius illud propriū fuit:quod oēs ante se principes a diuo Iulio & uite & impii diuturnitate supauit. Nemo diutius uixit. Nemo solus diutius imperauit. Nemo

Maternum genus. innocentius regnauit. Quod si maternum genus

Gotthi tuū repetendū est:quis nescit a ualidissimis Gotthorum ducibus quatuor atq; octuaginta coronatos Reges perpetua successione Hispanias ad hęc usq; tempora tenuisse Vnde sanctissime parentis

Cognatio tuæ deriuatur origo. Vxorū tuaꝝ stirpem si querimus:ille magnorū ducum filiæ:si quos(nō tam Romano q̄ usu trito uocabulo)sororios dicimus. Et ii quoq; amplissimi duces:atq; in iis splēdidis

Alphonsus. Estensis simus Alphonsus noster Herculis tui filius mirę spei adolescens dux futurus: filiū sustulisti: & is ducum longe potētissimus est: ut iam nō imperatoria solū stirpe natus:sed totus ex ducibus:totus ex regibus:totus imperatoribus:quasi seminario

quodam generosiore uirtutũ:cõcretus factusq; ui
dearis imperator:ut intelligãt populi: sciant na-
tiones uirtutem tuã:non tam ad scitã adoptiuãq;
esse:q̃ genuinam:& ab ipa natura ad Romani or
bis imperiũ traditã:atq; ideo Augustiorẽ longe:
uenerabilioremq; esse. Quæ si quis prorsus amẽs
non intelligat:atq; in re perspicua(ut est interdũ
contumax ignorãtia)dubitet. Is speciẽ istam tuã
maiestatẽq; cõtemplemur:pulcherrimũ te esse do
miciliũ fateatur oportet: in quo se imperiũ ipsum
prorsus penitusq; cõponat. Felices ille anime quæ
nobiles curas suas naturalibus arcanis intulerũt:
quo abditarũ in ipsa naturæ maiestate causarũ se
creta rimarent̃. Augustissimã quanq; hoĩs speciẽ
plurimũ de cęlo trahere prodiderũt:Siue enĩ mũ
di ipse æternus rector nobilissimũ animũ missu-
rus in corpus:speciosum prius atq; illo dignũ me
tetur hospitiũ:Siue animus ipse cũ uenerit diui-
nitatis suæ conscius: pro habitu suo sibi fingat &
ornet habitaculũ:certũ est alterũ alterius officio
crescere:& cum se mutuo quasi fœdere iunxerint:
utraq; maiora cõsurgere:ut eos q̃ tali naturæ sint
habitu iam nõ natos:sed a deo ipso factos forma-
tosq; esse scribat Cicero:ęthiopũ pop'los qui gim
nosophistarum sapiẽtia gubernant̃: nõ ex iis qui
fortissimi qui ue opulentissimi habeant̃:nec qua
lescunq; sibi Reges facere scribit Aristoteles: Sed
eos tantũ qui forma pulcherrimi prestãtissimiq;

Digna Impio. Maximiliani forma

Bone mẽti pulchrum corpus parari.

Cicero Ethiopes

Aristoteles.

Iureconsulti.

Aspasius

Maximiliani species.

Etas Maximiliani.

Anni hebdomatici.

Climactericus terminus.

Imperatorie virtutes.

sint: quippe qui animorũ effigiẽ ex corporis specie intueri se posse uerissime arbitrẽtur. Nam & apud iurecõsultos relatum est. Sapiẽtis quoq; iudicis esse: ex ipsa uultus corporisq; figura: mentis bonitatẽ speculari: atq; coiicere: Sicut enĩ (auctore Aristotele) ad felicitatem habilis deformis homo non est: fieriq; nõ potest (ut Aspasius inquit) ut qui omnino deformis sit bonus sit: Sic eum qui formosissimus sit: impossibile prorsus est: ut non idem optimus sit: Quid enĩ aliud nobis pollicet̃: Tua illa serenissime frontis maiestas: decora illa cęsaries? ille oculorũ sydereus uigor? illud os probum? ille totius corporis honestissimus status? illa dignitas? illa proceritas? Virtus illa splẽdidissime cęsar (quod negari nõ potest) meretur imperium: sed uirtuti (que in pulchro corpore gratior uenire solet) augusta ista tua forma suffragatur: Age quod ea ætate imperiũ suscepisti: quam cęlestium consiliorũ mysteria scrutantes philosophi hebdomadicorũ annorũ quintum locũ: stationẽq; esse dixerunt: In quo Robur ac uirtus maxime uigeant: quamq; sapientiũ quidam: quintũ progredientis animi: cũ actum: tum uirtutem appellãt: quinti septẽnii climactericũ terminũ designãtes in quo ne senis imbecillitas cõtemptui esse possit Nec adolescẽtis formidãda temeritas: sed in quo labor in negociis: fortitudo in periculis: cõsilium in prouidendo: industria in agẽdo: celeritas in cõ

ficiendo:cæterę q; ille imperatorie uirtutes: quasi uertice quodã uitę cõstitutę:firmiores:cõspectio resq; reddant. Verũ ætas ista tua:queq; illã pręcessit:non in ocio:non in langore:nõ in umbra traducta est:nec naturalibus contenta muneribus:sine ullo rerum usu per segnitiẽ situm quendã cariemue duxit. Immo uero in ipsis pene cunabulis: Impator:anteq̃ miles:arma tractasti: bella gessisti:uictorias cumulasti:procliorũ pericula: incertos pugnarũ casus:obsidionũ erumnas:oppugnationum damna:insidiarũ perfidiã pertulisti: sudorem:puluerẽ:sanguinẽq; castrorũ: incredibili labore:ingenti animo:mira constantia tollerasti. Quid est in bellicis rebus a te nõ tentatũ? quid inausum? quid inexpertũ? Quę te militię pars latet quæ tibi militaris disciplinę forma nõ perfecta? Quis hac ætate tot rerũ mométa:tantarũ rerũ uarietatẽ:tantũ periculorũ:q̃tum tu ab ineunte pueritia exptus? Qui maiore etiã parte mortis in corpus q̃nq; recepta:nec illud quidẽ quod a summa tantũ die ĩtelligere mortales solẽt ignorasti Vere impiose uir quẽ neq; paupies: neq; mors neq; uulnera terrẽt. Quid est quod nescias? q semp cũ fortuna ipsa (inuitus dicã:sed & illa quoq; inuita dicẽdum) pugnasse uisus es:inimicioreq; illã semp habuisse q̃ hostes: Ita tamẽ aduersus illã pugnasti:ut omnẽ fortis euentũ docueris posse a uirtute superari. Fessamq; illã in tua iura compuleris

Militaris usus & scientia in Maximiliano

Fortuna

magna admiratione mortaliũ: qui te tãdem post tot exhaustos labores: post tot periculorũ circũfusam molem rebus oĩbus pro arbitrio compositis: Imperatorẽ uident: nulla uirtutis opinione fraudatum: nõ ęstimatione cõmotum: non aucte minorem: sed firmis amicitiis auctũ: splendidissimo cõiugio ornatũ: fidissimis affinitatibus cõmunitum omniũ italię principũ beniuolentiã septũ. Et iam superbis ac cõtumacibus terribilẽ: & ĩmanissimis

Turci

turcis sanguinariisq; illis nostrę religionis hostibus formidãdũ: quos tu uerus christiani nominis assertor qñq; (quod speramus) debellabis & cęteres. Hæc externa q̃q̃ uideant: tua sunt tamẽ fortissime cęsar: tua inq̃ o nostrũ sydus & unicũ uerę

Virtus Maximiliani

probitatis exemplar: quia tu ea ui animi moderaris & uirtutũ gloria quas in te unum tuo certo iudicio: atq; ita eligens: atq; ita usu cõperans cumulasti: & maiora efficis: & consilio maturiore dispẽsas: magnis animi dotibus & uerę ac solide glorię ardore succensus: Quid enim in te non mirabile: non conspicuum: non triumphale uidetur? Nihil est (ut leges docent) quod lumine clariore refulgeat: q̃ recta fides in principe: q̃ uera religio:

Religio

Maxime enim cultorem dei esse principẽ decet: quando ipse a deo maximũ honorem consequtus est: Cętere uirtutes omniũ omnino cõmunes sunt: Prudentia (ut Aristoteles scribit) Imperantiũ sola: Iusticia uero (Theodosius Augustus ait regũ)

Prudentia
Aristoteles.
Theodosius

sine qua nec ipsum quidẽ Iouem dominari recte posse: poetę quoq; cecinerũt: sed quid obsecro aut fide tua firmius: aut cõsilio grauius: aut sentẽtia iustius harũ in te uirtutũ exempla cõtexere: nec modestia tua: nec temporis ratio patiunť: nec auditorũ p̃sentia postulat: (Nec eni apud ignaros habetur oratio): Atq; ut uirgineũ illũ pudorem tuũ: cęlestemq; mansuetudinẽ trãseam: ut inclytã illam cõstantis animi aduersus uoluptates omnes contumaciã: & indictũ uitiis bellum: Et summã semper petentis: inuicti spiritus sublimitatẽ: proprias certe: peculiaresq; tibi: quo nã uirtutes piaculo pręteribimus: liberalitatem dico: animi magnitudinem: atq; clementiã: quibus quidẽ uirtutibus reges omnes: (sine inuidia dixerim) lõge pręcellis: Eo℞ qui uirtute sunt p̃diti nulli magis (ut Aristoteles scribit) q̃ liberales amanť: Magnitudo animi uero: non modo uirtus ipsa: sed & uirtutum cęterarũ decus: ornamentũq; est: At clemẽtia quę principũ dos prima est (Demostene: Iustiniano q; auctibus) deo maxime Imp̃atores æquanť: Hæ te MAXIMILIANE Cęsar: uere milies maxime Augustũ faciũt: hæ omniũ hominũ tibi animos cõciliant: Hæ tibi uniuersum mortaliũ gęnũ deuinciũt: has in te omnes admirãtur: uenerant ? predicant: Hæ magnũ Alexandrũ Asię domitorẽ fecerũt: hæ. C. Iulium diuis adnumerarũt: Augustum consecrarũt: Traianũ Antoninos: Henricũ:

Iusticia.

Mores

Liberalitas
magnanimitas
Clementia.

[illegible]

Demostenes.
Iustinianus.

Allexander Cesar. Augustus.
Traianus. Antonini. Henric⁹.

bonosq; oēs principes: cęlestes plane uiros effece-
runt. Harū & tu uirtutū auspiciis (utinãq; hoc &
a uate sit dictū) Imperium terris animos equabis
olympo. Iure igit᷑ summa tibi delata est potestas
iure tibi debetur Imperiū: Sed & eodē quoq; iure
ipsum tibi debet Imperiū: per te scilicet priscū de
Quanta Impe ratoris ptās cus recupaturū: iure tibi humanarū rerū: tradita
sunt gubernacula: tua sunt iura: tue sũt leges: tua
iudicia: penes te belli pacisq; potestas omnis. Tu
de omniū capite fortunisq; iudicas. Tu uiua lex:
Tu animatū ius: Tu unus ex omni hominum nu
mero es cuius sunt oīa. Tu unus es ut Imperator
tandē (quod & diui Pii sñia & iurisc͠osultorū lr̄is
proditū est) mūdi dn̄s qui principatū nō rapuisti
sed ornasti: non ambisti sed uindicasti: nō emisti:
sed meruisti. Omnis igitur iure tibi ueneratio pa
Conclusio riter reuerētia obediētiaq; debet᷑. Hæc cū ita esse
intelligat religiosissime Cæsar deuotissimus tibi
dux tuus Esteñ Hercules: qui te iam pridē (sicuti
scis) multos abhinc annos prius etiam q̃ regni no
men & fastigiū Imperiale c͠oscenderas: amauit: ob
seruauit: coluit: quippe non noua sunt Austrialis
familiæ decora: nō noua uirtutis: ac magnitudīs
Adoratio tuæ gloria. Uerū te principem: uerū omniū mode
ratorē: uerū Cęsarē: uerū Imperatorē agnoscit: sa
lutat: ueneratr: adorat: Et non eam fidē modo: obe
dientiãq; prestaturū se recipit: quam tibi per du-
catus dignitatē ab Imperiali benignitate perfec-

tam: perque urbes ab Augusta maiestate susceptas debere se per scriptas leges profitet. Verũ etiam illã quæ tibi ab omni Romano orbe: gentibus: nationibusque omnibus: diuino pariter & humano iure debet. Idem semper animus in Estensi familia omniũ Italię longe clarissima uetustissimaque: eadem mens semper oibus Herculis maioribus fuit Romanos Imperatores magna semp fide: incredibili cõstantia: ingẽti ueneratiõe coluerũt Ferrariãque ipsorum urbẽ quasi Imperatorũ omniũ pacatissimum diuersorum Italiam ingressi Romani Cęsares habuerũt. Illam Henricus. iii. quandoque inhabitauit: in illa Carolus. iiii. exceptus: in illam Sigismũdus diuertit: Illam postremo Diuus Fridericus pater bis illustrauit. Sed & Otto iste tertius olim qui ob eximiam quidem uirtutem mũdi miraculum cognominatus est: nõ modo illã inuisit: sed Hugonem quoque Estensem ex gentilibus Herculis tui: Virum fortẽ: & bellicis artibus per ea tempora insignem: cui a uirtute magni cognomẽtũ fuit: Comitẽ sibi adsciuit qui collecto Italico exercitu (neque eni pacatis locis erat iter futurũ Romã ipsum duxit: reducemque tãdem patriæ restituit: Idẽ in te est. Herculis tui deuotissimi tibi ducis animus. Eadem tibi Ferraria: subiectæque omnes Herculi Ciuitates Oppida: municipiaque semper patẽt: Que tibi ille uniuersa iuxta secum promptissime offert: proque Imperii tui maiestate

Estensis familia Cesaris affecta.

Henricus. iii. Carolus. iiii. Sigismũdus Fridericus. iii Otto. iii.

Hugo magnus Estensis.

Oblatio

Commẽdatio

tuenda: amplificãdaq; magno animo pollicetur. Quoniã uero certissimã spem de uirtute tua: deq; incredibili erga te amore suo: studioq; iamprided cõcepit: Tantũq; sibi de animi tui diuinitate pollicet: ut nihil sit quod a te nõ impetrare se facillime posse confidat: eius fidem suscipias: qua soles benignitate precat: utq; ipsum: liberos: omnemq; Estensem domũ: iure meritoq: & quasi dedicatione tuos serenissĩo uultu respicias: Enixe te rogat. Vale igitur: Viue: ac uince: Gloriosissime Imperator: Augusto felicior: Traiano melior: Friderico patre uiuacior: Immortalis uero deus cuius beneficio tãtum decus Romanus orbis accepit: cui tu (æternus utinam) datus es rector.

Imperium occeano: famam tibi terminet astris.

Finis.

Dicta in Ispruchis in auditorio Cęsaris.

Pandulphus.

